

‘Homo’s wegzenden’ en ‘geen handen schudden’ geeft onnodig strijd

door Fokko Oldenhuis

In een verdrag uit 1579 staat dat een ‘yeder particulier in syn religie vry sal mogen blyven’. Vrij vertaald: je mag zelf weten wat je gelooft en hoe je gelooft. Dat verdrag werd later de basis van onze grondwet. In 1579 zaten we evenwel midden in een oorlog waar rooms-katholieken en protestanten met elkaar in botsing kwamen. Vrijheid van geweten was ver te zoeken. In je eigen huis was je zelfs niet veilig. Dat verdrag uit 1579 was dus z’n tijd ver vooruit en is in 2016 actueler dan ooit. Het geldt voor alle burgers of je christen, islamiet of niet-gelovig bent. In je eigen huis ben je vrij te geloven wat je wilt. Een islamiet hoeft dus niet ‘de helft uit de Koran te scheuren’ (citaat Wilders) om hier te mogen blijven. Wie dat zegt, kent zijn eigen verleden niet. Er is ook een andere kant van het verhaal. Geloof is geen heilige koe waar we altijd omheen moeten fietsen. Nederland is India niet. Een Islamiet die solliciteert als baliemedewerker van de sociale dienst in Rotterdam, maar in het sollicitatiegesprek te kennen geeft dat hij vrouwen op grond van zijn geloofsopvatting geen hand kan geven, moet inbinden. De rechter vond dat de gemeente Rotterdam zo iemand mocht weigeren. ‘Dempnen’ noem ik dat; de knop wat lager zetten. En nu niet denken dat het gevaar altijd uit het oosten komt (Halbe Zijlstra in Trouw, 19 februari 2016). Dat ‘dempnen’ geldt ook gewoon voor dat Friese tuinbedrijf uit Drachten, dat een stagiair, die een vriend bleek te hebben, voortijdig wegzond. ‘Dat je die geaardheid hebt

is niet het punt, maar het uitleven daarvan wel. Wij zijn een christelijk bedrijf, en voor ons is dit een punt waar we ons niet mee verenigen mogen. Daar God dit uitleven van je seksuele geaardheid nergens in zijn Woord goedkeurt,’ aldus het bedrijf. De beslissing van het tuinbedrijf leidde tot veel ophef in de pers: vaak onnodig scherp. Vanuit het beginsel in 1579 geredeneerd mag elke burger geloven wat hij meent te moeten geloven. Dat verdient respect, zowel bij de islamiet als bij die Friese ondernemer, die geloof niet alleen bij woorden laat. De Friese ondernemer mag als persoon – ‘particulier’ zegt het verdrag van 1579 – geloven wat hij wil. Ook al heeft hij naar mijn oordeel met zijn bijbeluitleg de kern van het evangelie gemist. Juist in de kerk is er voor elk mens een plek; losers bestaan daar niet. (Kans gemist; denk ik dan). Hij zet dus mijns inziens de Bijbel op z’n kop. Als persoon mag hij dat. Als bedrijf niet. Een bedrijf moet zich bij het aannemen van personeel aan de wet houden. Beroep op het geweten werkt hier niet. Je moet een persoonlijke geloofsopvatting niet overrekken. Het is op dit punt dat islamieten én orthodoxe christenen vaak dezelfde fout maken. Uiteindelijk vergeten ze dat de samenleving van ons allemaal is. Het ontbreken van dat besef geeft vaak onnodig strijd.

Fokko Oldenhuis is universitair
hoofddocent vermogensrecht
en bijzonder hoogleraar
Religie en Recht aan de
Rijksuniversiteit Groningen

